

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (МІКРОЕКОНОМІКА, МАКРОЕКОНОМІКА)»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: ІЗ Туризм та рекреація

Рік навчання: 2-й, семестр 3-й

Кількість кредитів ECTS: 4 кредити

Назва кафедри: економіки та підприємницької діяльності

Мова викладання: українська

Лектор курсу	к.е.н., доцент Хаєцька Ольга Петрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	haetska@vsau.vin.ua

Опис навчальної дисципліни

«Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 70 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з такої дисципліни: «Вища та прикладна математика».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Економіка туризму», «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі», «Страховання в туризмі».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – довести основні теоретичні положення сучасної економіки до оволодіння студентами неекономічних спеціальностей. ОК спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності «Туризм» системного економічного мислення та базових економічних компетентностей, необхідних для професійної діяльності у сфері туризму. Дисципліна забезпечує засвоєння фундаментальних положень сучасної мікро- та макроекономіки, розкриває механізми функціонування ринків туристичних послуг, поведінки споживачів і виробників, а також вплив макроекономічного

середовища на розвиток туристичної галузі. У процесі навчання студенти набувають умінь застосовувати економічний інструментарій для аналізу та прогнозування економічних процесів, обґрунтування управлінських рішень і розвитку підприємницької діяльності у сфері туризму.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є отримання студентами ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення й економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення, пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у студентів належних навичок раціональної економічної поведінки на основі концептуальних засад ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та механізмів формування цін на товари і послуги, зокрема у сфері туризму, а також на ринках праці, капіталу та природних ресурсів відповідно до типів ринкових структур; набуття навичок аналізу агрегованих макроекономічних показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем і туристичної галузі, а також оцінювання можливостей держави впливати на цей розвиток відповідно до цілей і пріоритетів економічної політики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

Інтегральну компетентність (ІНК):

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК04. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

СК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Мікроекономіка як наука. Попит і пропозиція, їх взаємовідносини.	2	1	6
2	Теорія поведінки споживача	2	1	6
3	Теорія виробництва і витрат	2	2	6
4	Ринок досконалої конкуренції та монополії	2	2	4
5	Монополістична конкуренція та олігополія	2	2	4
6	Ринки факторів виробництва: праці, капіталу та землі	2	2	4
7	Загальна рівновага та економіка добробуту	2	2	6
8	Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	2	2	4
9	Класична модель товарного ринку	2	2	6
10	Грошовий ринок	2	2	6
11	Макроекономічна нестабільність	2	2	6
12	Економічна динаміка	2	2	6
13	Зовнішньоторговельна діяльність	2	2	6
Разом		26	24	70

Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	26	щотижнево	Усне опитування, тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу, опрацювання першоджерел)	20	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою)	12	1 раз на 2 тижні	Усне опитування, обговорення, розрахунково-графічні роботи
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування, виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	12	1 раз на 2 тижні	Спостереження за виконанням, виконання контрольних робіт
Разом		70		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. McConnell, Campbell. Economics : Principles, Problems, & Policies : [англ.] Campbell McConnell, Stanley Brue, Sean Flynn. 21st Ed. McGraw-Hill, 2018.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник. У 2 кн. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. За ред. С. Панчишина і П. Островерха. 4-те вид. випр. і допов. К: Знання, 2016. 723 с.
3. Базилевич, В.Д. Макроекономіка: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2018. 743 с.
4. Базилінська, О.Я., Мінін О.В. Мікроекономіка: навч. посіб. М-во освіти і науки України. 3-є вид., перероб. і доп. К., 2019. 348 с.
5. Білецька, Л.В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посіб. МОН України. К.: 2015. 652 с.
6. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. та ін. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти: У 2 ч. К. Основи, 2017. 517 с.
7. Косік А.Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2014. 416 с.
8. Панчишин С.М. Макроекономіка: Навч. Посібник, Вид. 3-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2005. 616 с.

Додаткова

1. Khaietska O., Holovnia O., Pavlyuk T., Osipova L., Prylutskyi A. Strategic priorities for the development of the national service sector in the face of global challenges. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 1. № 60. P. 453–465. DOI: 10.55643/fcaptp.1.60.2025.4527
2. Olha Khaietska, Mark Myronenko, Olena Polova, Natalia Koval Capitalization of banks: theory, practice and directions of ensuring. *Banks and Bank Systems*, 13: 173-183, 2018.
3. Broyaka Antonina, Khaietska Olha Unemployment as a major socio-economic problem of society development. *Polish journal of science*. 2020. № 27. Vol. 2. P. 57-67.
4. Tomashuk I., Khaietska O., Boltovska L. Analysis of investment activities in the agricultural sector of Ukraine, determination of factors and ways of its activation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. № 3. P. 340-352. DOI: [10.30525/2256-0742/2024-10-3-340-352](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-340-352)
5. Брояка А.А. Тенденції розвитку ринку праці України в сучасних умовах / А.А. Брояка, Р.О. Лукіяненко. *Економіка. Фінанси Право*. 2019. №. 2/2. С. 4 - 9.
6. Хаєцька О.П. Особливості економічного зростання в Україні та світі. Електронне наукове фахове видання. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
7. Хаєцька О.П. Аналіз проблем та перспектив зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 4 (58). С. 132-149. DOI: 10.37128/2411-4413-2021-4-9. URL: <http://efm.vsau.org/uk/particles/analiz-problem-i-perspektiv-zovnishn-oyi-torgivli-ukrayini-z-krayinami-yes> .

8. Хаєцька О.П. Органічне виробництво як складова забезпечення продовольчої безпеки України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 4 (62). С. 57-74. DOI: 10.37128/2411-4413-2022-4-4
9. Хаєцька О.П., Лояніч В.О. Забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.6.47>
10. Хаєцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №3 (53). С.113-130.
11. Хаєцька О.П. Валовий внутрішній продукт України: виклики сучасності та перспективи відновлення. *Економічний простір*. 2025. № 199. С. 128-133. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.128-133>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання самостійної роботи	8
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6
6	Участь у роботі на практичних заняттях	6
7	Виконання самостійної роботи	8
8	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни